

Nieuwsbrief

Peilstation Intensief Melden

April 2018

Van de redactie

Deze maand is gestart met een pilot onder alle PIM artsen. Wij zijn benieuwd naar het aantal patiënten dat een bedrijfsarts in één maand ziet en bij hoeveel van deze patiënten er volgens de bedrijfsarts sprake is van een beroepsziekte. Ook willen we graag weten hoe een bedrijfsarts tot de conclusie van een beroepsziekte is gekomen om daarmee zicht te krijgen op de kwaliteit van de melding. Een korte beschrijving van het onderzoek en wat van u – als PIM bedrijfsarts – verwacht wordt, wordt in deze nieuwsbrief beschreven.

In deze nieuwsbrief vindt u verder het aantal meldingen en de hierop gebaseerde incidentieschattingen van PIM over 2017. Ook wordt worden de resultaten van een kwalitatief onderzoek naar het vaststellen en melden van beroepsziekten kort toegelicht. Tot slot geeft deze nieuwsbrief informatie over de PIM workshops van dit jaar en de 27e Heijermanslezing die in het teken staat van beroepszlongziekten. Voor sommige workshops zijn nog plekken beschikbaar, een overzicht daarvan vindt u in deze nieuwsbrief.

Wij wensen u veel leesplezier en graag tot ziens bij één van de PIM bijeenkomsten of de Heijermanslezing!

In dit nummer

Pilot PIM: Beroepsziekten op spreekuur	2
PIM Meldingen 2017	2
PIM workshops 2018	5
Heijermanslezing: Beroepszlongziekten	5
Het vóórkomen, vaststellen en melden van beroepsziekten	6

Contactgegevens

Steven Visser

Nederlands Centrum voor Beroepsziekten
AMC/Coronel Instituut voor Arbeid en Gezondheid
Postbus 22660, 1100 DD Amsterdam
Tel: 020 566 37 03
pim@amc.nl

Teus Brand

Nederlands Centrum voor Beroepsziekten
AMC/Coronel Instituut voor Arbeid en Gezondheid
Postbus 22660, 1100 DD Amsterdam
Tel: 020 566 77 09

Henk van der Molen

Nederlands Centrum voor Beroepsziekten
AMC/Coronel Instituut voor Arbeid en Gezondheid
Postbus 22660, 1100 DD Amsterdam
Tel: 020 566 78 57

Pilot PIM: Beroepsziekten op spreekuur

In 2009 is het Peilstation Intensief Melden (PIM) begonnen en kan op basis van de meldingen en de populatie een schatting van de incidentie van beroepsgroepen gemaakt worden. In april 2018 is begonnen met een onderzoek onder de PIM-artsen om een betere schatting te kunnen maken van de incidentie van het voorkomen van beroepsziekten en tevens om na te gaan wat de kwaliteit van de meldingen is. Het onderzoek loopt 12 maanden van april 2018 tot en met maart 2019. De totale groep PIM-artsen is verdeeld in 12 groepen van ca. 13-14 bedrijfsartsen.

Elke maand krijgen de artsen van één groep per mail het verzoek om per dag op een scoreformulier bij te houden hoeveel patiënten ze hebben gezien of gesproken en bij wie ze op dat moment een beroepsziekte vermoeden of hebben vastgesteld. Werkt een bedrijfsarts op dat moment niet door vakantie of is er sprake van een feestdag dan kan een nul worden ingevuld. In de maand volgend op de invulmaand, krijgt de arts een korte vragenlijst toegestuurd waarin we wat meer informatie willen over één gemelde of vermoede beroepsziekte.

Als iedereen meedoet hebben we na een jaar de gegevens van 160 artsen maal 22 werkdagen, dus ruim 3500 werkdagen en van 160 meldingen extra informatie!

Uiteraard hopen we op een goede respons. Mocht u nog vragen of opmerkingen hebben, dan kunt u die mailen naar t.brand@amc.uva.nl.

PIM meldingen jaar 2017

Ook dit jaar hebben we dankzij PIM weer een schatting kunnen maken van het vóórkomen van beroepsziekten in Nederland. De incidentie van beroepsziekten in 2017 wordt geschat op 179 per 100.000 werknemers.

Meldingen

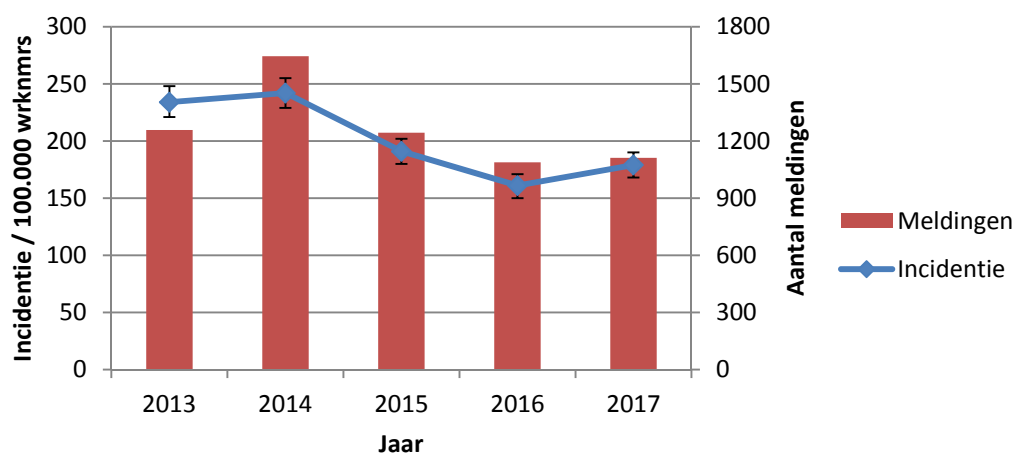
Door 124 van de 176 bij PIM aangesloten bedrijfsartsen zijn in 2017 in totaal 1112 meldingen van beroepsziekten gedaan, Psychische aandoeningen (58%) en aandoeningen aan het houdings- en bewegingsapparaat (29%) blijven het merendeel van het aantal PIM meldingen vormen.

Net als vorig jaar blijft de top 3 voor meldingen van psychische aandoeningen hetzelfde, te weten de zorg, het onderwijs en de overheid. Het aantal meldingen in de zorg is licht gestegen – van 156 in 2016 naar 161 in 2017. Voor het onderwijs (71 in 2016 en 98 in 2017) en de overheid (65 in 2016 en 91 in 2017) is het aantal meldingen sterk toegenomen ten opzichte van 2016. Voor het houdings- en bewegingsapparaat komt de meeste meldingen net als vorig jaar uit de industrie, met een toename van 18 meldingen (van 57 in 2016 naar 75 in 2017). Het aantal meldingen in de zorg is echter met 17 meldingen gedaald (van 50 in 2016 naar 33 in 2017), waardoor deze sector buiten de top 3 valt van het aantal meldingen voor het houdings- en bewegingsapparaat.

Incidentie

Voor 966 van de 1112 meldingen was de bijbehorende sectorpopulatie bekend (87%). Alleen meldingen binnen een bekende sectorpopulatie kunnen gebruikt worden om de jaarincidentie te bepalen. De incidentie komt in 2017 uit op 179 per 100.000, een lichte stijging ten opzichte van vorig jaar.

Zowel het aantal PIM meldingen als de incidentieschatter (figuur 1) is de dalende trend die vanaf 2014 is ingezet – en grotendeels te verklaren was door het ontbreken van de collectieve meldingen uit de bouwsector via Arbouw – is in 2017 gestopt.

Figuur 1: Incidentie beroepsziekten sinds 2012 op basis van PIM meldingen.

Voor een betrouwbare schatting van de incidentie van beroepsziekte is het noodzakelijk dat we van PIM artsen een melding ontvangen van elke (vermoede) beroepsziekte, én dat we op de hoogte zijn van de actuele werknemerspopulatie per sector. Als u wijzigingen in uw populatie heeft of krijgt, kunt u deze sturen naar pim@amc.nl. Tevens zal er in juli/augustus weer een oproep komen om uw populatie te controleren.

Incidentie beroepsziekten per economische sector

De onderstaande tabel geeft een overzicht van het aantal meldingen en de incidentiecijfers per 100.000 werknemers per economische sector, en het bijbehorende 95% betrouwbaarheidsinterval (95% BI), over 2017, aflopend gesorteerd op incidentie. De bouwnijverheid is gezakt van plaats 1 in 2016 naar plaats 7 in 2017. Opvallende stijgende sectoren zijn de delfstofwinning en waterleidingbedrijven en afvalbeheer, wat verklaart kan worden door de toename van het aantal meldingen voor een relatief kleine populatie.

Tabel 1: Incidentiecijfers (per 100.000 werknemers) per economische sector in 2017.

Economische hoofdsectie	Aantal meldingen	Aantal artsen	Populatie	Incidentie	95% BI
1. Industrie	183	44	61.152	299	256-343
2. Vervoer en opslag	76	20	30.678	248	192-303
3. Overheid en openbaar bestuur	120	22	48.642	247	203-291
4. Delfstofwinning	5	2	2.055	243	30-457
5. Waterleidingbedrijven en afvalbeheer	10	4	4.192	239	91-386
6. Onderwijs	106	18	51.025	208	168-247
7. Bouwnijverheid	33	12	18.733	176	116-236
8. Landbouw, bosbouw en visserij	65	13	37.086	175	133-218
9. Gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening	209	47	122.779	170	147-193
10. Groot- en detailhandel	50	14	34.780	144	104-184
11. Financiële dienstverlening	37	12	28.088	132	89-174
12. Cultuur, sport en recreatie	8	3	6.108	131	40-222
13. Horeca, accommodatie en catering	5	4	4.334	115	14-216
14. Zakelijke dienstverlening (ondersteuning)	16	8	18.720	85	44-127
15. Informatie en communicatie	19	11	25.249	75	41-109
16. Persoonlijke dienstverlening	13	5	18.292	71	32-110
17. Energievoorziening	7	4	11.108	63	16-110
18. Onroerend goed	1	1	3.564	28	0-83
19. Zakelijke dienstverlening (specialistisch en advisering)	3	2	10.672	28	0-60
Totaal periode (gewogen)	966	124	540.331	179	168-190

PIM workshops 2018

In de PIM workshops van 2018 staan in het teken van schadelijke stoffen en werk. Met name de effecten van blootstelling aan schadelijke stoffen op het krijgen van kanker en voor de voortplanting. In tabel 2 hieronder vind u een overzicht van de data en plaatsen voor de workshops. Voor de workshops worden 4 accreditatiepunten toegekend. Voor de data met een * kunt u zich nog aanmelden, als u zich nog niet heeft ingeschreven voor één van de workshops. Aanmelden kan door een email te sturen naar pim@amc.nl.

Tabel 2: Overzicht van de data en plaatsen van de PIM workshops 2018.

Datum	Plaats	Onderwerp
Dinsdag 08 mei *	Amsterdam	Kanker en werk
Vrijdag 22 juni	Zwolle	Kanker en werk
Vrijdag 14 september *	Amsterdam	Voortplanting en werk
Dinsdag 09 oktober	Eindhoven	Kanker en werk
Vrijdag 02 november *	Amsterdam	Voortplanting en werk

Workshopbegeleiders: Annet Lenderink, Gerda de Groene, Henk van der Molen en Teus Brand.

Tijd: 13:30-17:30

Heijermanslezing: Beroepslongziekten

Op vrijdag 29 juni in de middag staat wordt de 27e Heijermanslezing gehouden. Dit keer staat de Heijermanslezing in het teken van beroepslongaandoeningen.

U krijgt een overzicht van de recent verschenen richtlijnen die de bedrijfsarts helpen de relatie tussen longziekten en werk te onderzoeken. In 2017 is de richtlijn werkgerelateerd astma van de European Respiratory Society (ERS) bewerkt tot een Nederlandse richtlijn voor longartsen. Voorjaar 2018 is de update van de NVAB richtlijn astma & COPD gereed gekomen en is de registratierichtlijn beroepsziekte COPD van de NCVB verschenen. Vervolgens vertelt longarts van der Zee hoe een RADS zich kan presenteren en welke klachten daaruit zijn te verklaren. Daarna laten arbeidshygiënist van het Expertise Centrum Toxische Stoffen Arbo Unie (ECTS AU) aan de hand van voorbeelden zien hoe zij blootstelling op de werkplek aanpakken. De Long Alliantie Nederland (LAN) zorgt dat beroepslongziekten voortdurend op de (politieke) agenda in Nederland staan. Zij maken u deelgenoot van hun activiteiten.

De Heijermanslezing zal – zoals u gewend bent – plaatsvinden in het AMC en u bent vanaf 13:00 uur welkom. Accreditatie voor bedrijfsartsen is aangevraagd. Bezoek onze [website](#) voor meer informatie en om u in te schrijven voor deze Heijermanslezing.

Het vóórkomen, vaststellen en melden van beroepsziekten

Afgelopen jaren is er een dalende trend in beroepsziektemeldingen te zien. Onderzoekster Lieke Omvlee heeft vorig jaar door middel van interviews en focusgroepen in kaart gebracht of bedrijfsartsen deze daling herkennen en wat mogelijke oorzaken kunnen zijn.

Over het algemeen herkenden bedrijfsartsen de daling in het aantal beroepsziekten niet, zij vonden eerder dat het ten opzichte van voorgaande jaren gelijk was gebleven. Uit de interviews en focusgroepen bleek ook dat bedrijfsartsen de meeste belemmeringen hadden in het vaststellen van een beroepsziekte, bijvoorbeeld door de onzekerheid in hoeverre het werk een aandeel heeft gehad in het ontstaan van de ziekte en gebrek aan informatie over de blootstelling in het werk. De onzekerheid van het vaststellen van een beroepsziekte was ook één van de belemmeringen voor het melden van beroepsziekten. Daarnaast werd aangegeven dat melden geen prioriteit had en dat er geen koppeling tussen IT systemen was.

Meer over dit onderzoek kunt u lezen in de laatste [nieuwsbrief Beroepsziekten Actueel](#) van april 2018. Het volledige rapport is [hier](#) te vinden.